

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 48. szám.

Elszántság vagy hatalomvágy?

Debreczen, május 17.

A bécsi császártalálkozás miatt egyideig szünetelt az a munka, mely a magyar politikai válság bonyodalmaival van hivatva megoldani. Természetes tehát, hogy a legutóbbi napokban még kevésbé láthatott tisztán a nemzet, mint a mult szerdán félbeszakított budavári királyi szélsur folyamatán, amikor minden eseményt, a válságnak minden egyes epizódját a titokzatosság áthatatlan leplevel igyekeztek elfödni az érdekelt körök.

Elmondhatni: a válságot az jellemzi a leghivebben, hogy akik szerepet játszanak benne, pártok és egyéniségek, nem őszinték, nemcsak egymással, de még önmagukkal szemben sem. Ha megkérdeznénk valakit a lehangosabb intranzigensek közül, hogy reális alapon milyennek tervezi a kibontakozást, melyhez király és nemzet egyaránt hozzájárulnak; bizony nagy zavarba jönne a feleletet illetően. Csak harci zaj van, megtévesztő lárma, de szilárd, elfogad-

ható és reális elhatározás nincs e tarka külsőségek mögött.

Az intranzigensek közül a becsületesebbek és informáltanabbak önmagukat ámitják, amikor a vezérek készülő reális kibontakozási terve ellen ágálnak, dacára annak, hogy még nem ismerik. Vannak azonban elég számmal, akik kitűnően ismerik a helyzetet, akik tudják, hogy micsoda felfordulás következik, ha a vezérek kibontakozási terve Budapesten megbukik és éppen ezért ágálnak. Ezek az urak a lapjuk egyik hasábján azt hirdetik, hogy önálló bank nélkül nincs kibontakozás, míg a másik hasábján azt írják, hogy a függetlenségi párt kész a bankkérdésben való megegyezésre, de csak abban az esetben, ha a kormányt egyedül reábizzzák. Egyfelől tehát az önálló bankra esküsznek, másfelől el akarják ejteni a hatalomért. Erkölcstelen taktika ez, sok mindenre alkalmas, csak arra nem, hogy a koronánál öregbitse a függetlenségi párt becsületét és megbízhatóságát.

A tény az, hogy a korona a válságot Kossuth, Wekerle és Andrássy szolgálatának igénybevételével óhajtja meg-

oldani, de ennek a megoldásnak útjában áll a függetlenségi párt egy csoportja. Ez a csoport az önálló bank jelszavával próbálja meghiusítani Kossuth, Wekerle és Andrássy munkáját, de felkínálja magát a koronának az önálló bank elejtése árán. Mit tartsanak a korona és a mi bécsi ellenségeink ezekről az urakról? Ha van valami, ami devalválhatja Bécs szemében a nemzeti követeléseket, úgy ez átlátszóan furfangos, férfiatlan magatartás az.

Tessék nyíltan kiállni a porondra és kijelenteni az uraknak: igazán akarják-e az önálló bankot és elvannak-e szánva mindegyre a nemzet eme jogának kivívása érdekében. Tessék nyíltan megmondani: minden hátsó gondolat, minden önző érdek kikapcsolásával hajlandók-e küzdeni a zászlajukra írott jelszóért, vagy e elég áruba bocsájtják-e a függetlenségi pártnak még épségben maradt elvét megfélelő konc ellenében. Hadd lásson tisztán az ország: elszánt férfiak zászlajára menekült-e a függetlenségi pártnak utolsó élő programjátja vagy hatalomvágyó kalmár-lelkek üznek e vele megint csufos játékokat?

És mennek.

Irta: **Haraszthy né Szederkényi Anikó.**

Nyolc óra. A halvány arcú, fáradt, köhögős mellű Valpurga testvér megkezdte körutját. Elkezdte járni a kintut a halál mátkáinak birodalmában. Ment, ment, adta gépiesen, szorgalmasan a csöppeket, a pasztillát, a morfiint, a jeges ruhát.

— Köszönöm testvér — és a csillogó szemű, kigyult arcú lázbeteg hideglelősen ragadja meg a testvér kezét. — Köszönöm szépen. Jaj, de jól esik. Ez az igazi, ez a jó, a fagyos, elzsibbasztó jég. Csuda, hogy nincs poéta, aki himnuszokat írna hozzá, aki kimondaná: a jég az isten, a jég. Ez merészen nekimegy a fantasztikus lázrémeknek, a százközű, véres kaszáju, agancsos nagyfogu rémeknek és azok huss... huss... sápadtan menekülnek előle... A mellekre is testvér... Jaj, de jó. Megkönnyebbült a fejem. Itt nehéz még, itt, testvér, két oldalt a halántékomnál. Valaki bent ül, a kutya, beleakasztotta a fogóját belülről és úgy befelé srófolja. Csak azt kell onnan kikergetni. Aztán jó lesz... Köszönöm testvér, köszönöm...

Az ápoló, vékony, a sok mosástól eldurvult bőréhez gyöngéden simogatja a lázas homlokot.

— Az istenben kell bizni édes lelkem. Csak azt a boldogságos szűz Máriát kell

kérni. Ugy lesz, ahogy ő akarja. Ő majd segít.

— Ő majd segít — motyogta engedelmesen a beteges és száraz, vérző ajkait vértelen nyelvvel nedvesíti. — Holnap jobban leszek?

— Jobban fiam, jobban. Jó éjszakát. Majd még benézek. Csak nyugodtan.

— Köszönöm — és a beteg rászony nyögve huzza össze egy szempillantásra meredt lábait, amelyek beledermedtek a folytonos hátontfekvésbe.

Elképzelem magában, hogy milyen jó volna egy kicsit oldalt fordulni. Milyen nyugalom, milyen pihenés lenne az a fáradt izmoknak. Ugy ábrándozik erről, mint a legfőbb földi jóról. Igyekezik gondolatban átélni azt az érzést, hogy ő oldalt fordult. Alkudozik magával. Csak egy percre, csak egy fél percre. Csak oldalt fordul és rögtön, abban a szempillantásban visszafordul. De nem szabad. Megtiltotta a doktor ur, szigorúan megtiltotta... Eh, mit tudja az... Mit irigyli egy szegény betegőt még ezt is. Különbösen is, nem látja senki és nem is fogja megtudni senki. Ha olyan nagyon fontos lenne, akkor vigyáznának rá, akkor lekötnék... Mért ne fordulna meg, csak azért is megfordul... csak azért is, most... rögtön...

És a beteg test nyöszörögve vonszolja magát, megkísérli a mozdulatot. De nincs

erő. Minden ize nehéz vasból, ólomból van. Ő úgy érzi, lehet olyan nehéz a dereka, a feje, mint egy ház. Nem tudná azt hat ember sem fölemelni. Jaj, egész elfáradt... Jó lenne elaludni. Nagyon elfáradt...

Nyögve füzi tovább gondolatait.

Ugyan hány óra lehet. Kilenc... tíz... vagy éjfél? Vagy már talán hajnalodik...

És ő még nem alszik. Még nem is aludt...

A ruha melegszik a fején és nagyon nehéz.

Egész lenyomja a fejét... A feje egészen lecsüng... Mintha a feje a földön lenne,

a lába pedig fönt... fönt... A tömlőben is elolvadt a jég. Biztosan csak úgy pocog

már benne a víz... És nincs senki... senki... aki frisset adjon... Nincs senki,

senki... Egyedül van, idegenek közt, a nagy fehér fal van csak mellette. Meg az a

kövér pók a jobb sarokban, ott volt az első nap, ott volt a második nap... ott van

most is... Egyszer majd kijön a sarokból és mászik, lassan mászik, a falon, az álya

jön, az arcára mászik, a mellére és olyan nagy lesz, mint egy veréb... Jaj, már itt

is van, itt van az arcán, a karján, érzi... Nem, nem... ott van még a sarokban...

Jól látja... Hisz itt olyan világos van.

Nagyon világos van.

Ez a villany úgy ég, mint a pokol tüze,

Pedig jó lenne a homály, puha, kellemes

félhomály. Hisz ez a világosság úgy hatol a

fejébe, mint az éles kés metszése. Hasogatja

az agyvelejét.

Kutfurási vállalat
DEBRECZEN.

A legolcsóbb árban készíti a legjobb ivó vizű kutakat helyben és vidéken. Szivattyúk állandóan raktáron.

Ehrenreich Sámuel
Széchenyi-utca 44.

Legnagyobb moly kár ellen biztosító
és megóvó intézet

Végh Gyula szücsmester
DEBRECZEN, Piacz-utca 42. Lamprecht-palota

A válság megoldása felé

Rekompenzációk a bankért.

Politikusok véleménye.

Wekerle Sándor és gróf **Andrássy Gyula** szombaton visszaérkezett Bécsből s ezzel most már csakugyan elérkeztünk a válság megoldásának vagy a kibontakozás lehetetlensége konstataálásának stádiumáig. Az ország teljesen tájékozatlan és a politikai körök is bizonytalanságban vannak azért, mert a kibontakozás előkészítésénél **Wekerle Sándor** és gróf **Apponyi Albert** tegnap is egy órán át voltak **Kossuth** Ferenccel.

Interju egy államfival.

Fővárosi munkatársunknak alkalma volt ma egy aktív magasállású államférfival beszélni, aki az ügyvezető miniszteriummal teljes szolidaritásban van. Tőle a helyzetre vonatkozólag a következő felvilágosítást kaptuk:

Mondhat-e kegyelmes ur valamit a legutóbb Bécsben történetekről?

— A miniszterelnöknek és társainak utolsó bécsi tartózkodása alatt a válság *semmit sem ment előre*. Őfelségét vendégeinek fogadtatása teljesen elfoglalta; közte és a miniszterek között a magyar dolgokról egyetlen szó sem esett. Ma is minden úgy van, mint volt a királynak Budapestre való elutazásakor.

— Mi a kormány nézete a válság tartamáról?

— Képzelteti, hogy a jelenlegi helyzet a kormány minden tagjára uézve szerfölött kényelmetlen. Mindegyiknek az volna a kívánsága, hogy a válság inkább ma érjen véget, mint holnap. Lehetségesnek tar-

tom, hogy május végére valami *türhető alap fog alakulni*.

— És azt hiszi kegyelmes uram, hogy a mostani kormány ezen a „türhető alapon” együtt maradhat?

— Azt hiszem, igen. Gondolom, hogy ez az alap, vagy mondjuk: program egy-két évi békés munkát biztosíthat.

— És volna-e ezen program számára megfelelő többség is?

— Valószínűleg.

— Ez a többség a mai elemekből alakulna?

— Nagyban és egészben.

— Olyformán, hogy az ugynevezett bankesoport is megmaradhatna a többségben?

— Engedje meg, hogy erre a kérdésre ne feleljek.

— A néppárt azonban benne volna?

— Kétségtelenül, mert így könnyebb a helyzet és csak úgy maradhatna meg a mostani kormány változatlanul.

— Ugy tudom, hogy az új program gerincét a választói jog képezné. Hogy maradhatna tehát gróf **Andrássy**, aki köztötte magát az ő javaslatához?

— **Andrássy** határozott hajlandóságot mutat koncessziókra és azt hiszem, hogy a hármasszavazatok és a nyilvános szava zást egészben vagy részben a béke kedvéért hajlandó volna elejteni.

— És mik volnának a program többi részei?

— Pozitív dolgot erre vonatkozólag nem lehet mondani s ma nincs is még, de az bizonyos, hogy az említett választójogi kérdésen kívül annak a programnak fel kell ölelnie valamely átmenetet a bankkérdésben és valamely megoldást a katonai kérdések dolgában. A katonai kérdésekben legalább a zászló- és cimerekérdést és a katonai perrendtartást modern és a magyar irányban meg kell oldani.

— Ezen program alapján a mostani kormány a maga egészében megmaradna?

Vonszolják tovább magukat és ő is megy velük, ki a hideg, márványkockás folyosóra, szobáról-szobára, lépcsőn föl, lépcsőn le, ajtón ki, ajtón be. Csak előre, előre... Vár a nagy, világos, teremben, vár a doktor. Föl van törve könyökig fehér vagy sárga kötényt van előtt. A kezét mossa, sokáig mossa.

És jön a vérző karaván. Reszketve kéredeznek a kemény műtőasztalra. A szemükben a félelem deliriuma, a mellükben megdermedt kinjában a szív. De azért átengedik magukat, mert azt hiszik, égő belsejüket meggyógyítja a hideg acél. Azt hiszik és le hagyják borítani szemüket a fehér lepellel. Jaj...

Fölsikolt a beteg asszony. Fürdik a verejtékben. Fölnyitja a szemét és földhöz vágja a borogatást, a tömlőt. A zajtól ősz szerázkódik... Ki van itt? Nem jön senki? Valaki jöjjön, mert ő fél... Jaj, hát nem védi meg senki?

Valaki bejött... Ki az? Magas szikár alak, hosszú keze-lába van, mi van a kezében? Szeme nincs, üres a szemüreg és mégis világit... Nem, nem, megyen... el innen... el: Testvér, kedves testvér, doktor, doktor... jöjjenek, jöjjenek...

A vergődés gyötrelmes nyögései kiröppennek és bekocogtatnak az alvók ablakán és azok álmukban riadtan gondolkodnak fölötte úgy van-e jól minden, ahogy van?

— A törekvés az. Biztosíthatom, legalább én úgy tudom, hogy még nem volt magyar kormány, melyek tagjai oly egyetértésben s oly bensőséges jó viszonyban lettek volna, mint a jelenlegi kormány tagjai.

— És lehetséges lesz-e a programnak megbízható többséget is szerezni?

— Talán nem lesz könnyű dolog, de a kormány lehetségesnek tartja és azt hiszi, hogy a pártkeretek nagyon keveset fognak változni, bár a mostani pártviszonyokat bajos lenne egész változatlanul fenntartani.

Az új kibontakozási terv.

A „*Neue Freie Presse*” vasárnapi száma hosszabb interviút közöl egy a „vezető függetlenségi politikussal”, aki **Wekerle** és **Andrássy** egész kibontakozási tervét elárulja. Ez a benfentes politikus nem lehet más, mint **Hoitsy Pál**, a függetlenségi párt ügyvezető alelnöke, aki úgy **Wekerle**nek mint **Kossuth**nak a bizalmasa és aki tényleg abban a helyzetben van, hogy a kormány terveiről egyet-mást megtudjon.

A királyi audienciákon, -- mondja ez a politikus -- tulnyomó részben az az óhaj nyilvánult meg, hogy a koalíciós pártok egy új kormányprogram alapján egyesítenek. A király hajlandónak mutatkozott a válságnak ez irányban való megoldására és megbizta **Wekerle Sándort** és **Andrássy Gyulát**, hogy indítsák meg a tárgyalásokat és azok eredményeiről tegyenek neki majd jelentést.

A bankkérdés megoldása.

A bankkérdés úgy oldatnék meg, hogy az osztrák-magyar bank jelenlegi szabadalma nem hosszabbíthatnék meg, hanem egy új szabadalmat nyerne, mely kidomborítani állami önállóságunkat. Ezenkívül a bank felvenné a készfizetéseket, amire nézve a mostani idő nagyon kedvező.

A katonai kérdések.

A katonai kérdésekben a tárgyalásokat **Andrássy Gyula** vezeti. Arról van szó, hogy a zászlók és jelvények tekintetében nemzeti követeléseink kielégítenek, a katonai büntető perrendtartás reformját magyar tárgyalási nyelvvvel életbe léptessék és hogy a magyar ezredekben a legénységgel való érintkezésben szolgálati nyelv a magyar legyen.

Közbeeső vámok Ausztria és Magyarország között.

A monarchia két államának közti kereskedelmi viszonyt hosszabb időre akarják rendezni. Így a magyar kormány azt javasolja, hogy a közbeeső vámokkal próbálják meg a középutat a közös és az önálló vámterület között. A közbeeső vámokat annak idején **Beck** osztrák miniszterelnök se ellenetzte, csak hogy ő akkor egy hosszabb lejárati kiegyezést követelt.

Wekerle és **Andrássy** eme kérdések rendezése tekintetében tárgyaltak a napokban Bécsben a közös és az osztrák minisztereket. A hét folyamán ismét Bécsbe utaztak, hogy a tárgyalásokat tovább folytassák.

Ugy hallatszik, hogy az osztrák kormány meglehetősen merev álláspontot foglal el a magyar kívánságokkal szemben. Ha ez a merevség nem változik meg rövid idő

Nehézkes, remegő mozdulattal, bizonytalan ujjakkal fogja meg a ruhát és a szemére huzza.

— Mégis talán lehetne aludni — szárguldanak tovább gondolatai. — Nem kell semmire gondolni, akkor lehet aludni. Milyen jó lenne. Mélyen aludni és akkor olyan jól kipihenné magát. Hisz ő olyan fáradt, de milyen fáradt!

Lassan-lassan félálomba szédül, de azért jól hallja, hogy sóhajtoznak, nyögnek körülötte a falak.

A ruha melegszi a fején, az arca neki tüzesedik, a lélekzetet gyorsan, zihálva szedi és benépesedik ágya újra a láz árnyalakjaival, amelyek őrlítón járják körülötte kör-táncukat. Csalogatják őt is maguk közé, aztán lerántják az ágyról és ott van a gyűrűben és forognak, keringnek körülötte szélesben.

Aztán asszonyok jönnek. A nyakukon ott lóg a fényes, csattos bürszi, a lábukon a karikás békó. Nem is tudnak járni, csak úgy csuszognak, másznak. Amerre elhaladnak, ott piros csik marad a fehér padlón, a tisztasobában. Minden mozdulatra megered a vér és az élet fog, fogy. És az asszonyok tágra meredt szemmel nézik egymás petyhüdt, megsárgult arcát. Réműlettel telik meg a lelkük és öklükkel tömnék be a vér forrását. De nem lehet... nem lehet, Jaj, ki segít itten, ki segít rajtuk?

Gyapjuszövetek

arat a kedvező aralakulása folytán márczius 1-től kezdődőleg az árak 10%-kal leszállítottam.

Weisz Adolf

:: posztó kereskedő ::
Debrecen Kossuth-u. 1.
:: szigorúan szabott árak ::

alatt, úgy Wekerle és Andrássy lemondanak megbízásukról és a király a válságnak más irányban való megoldását lesz kénytelen megkísérteni.

A politikai helyzet egyelőre nagyon komoly és teljesen bizonytalan. Eddig csak az bizonyos, hogy a bankcsoport, mely napról-napra erősödik, még nem engedett intranszigiens álláspontjából.

Gyermeknapok Debreczenben.

Meseelődés és kabaré.

A május 21-én este, valamint 22. és 23. án rendezendő gyermeknap ünnepségek iránt igen nagy az érdeklődés. A mese előadásra és a kabaré-estre a jegyek nagy része elő van jegyezve.

A debreczeni vásár részére a Miklósetca és Széchenyi-utcai végek közti vásártéren tegnap tartották meg a helyszíni szemlét. Ott voltak a liga részéről *Csanak* és *Letzter* József, a rendőrség képviseletében *Ozory István* kapitány, a tűzoltóságtól *Publig Ernő* főparancsnok. Jelen volt a városi hatóság részéről *Szabó Elek* polgármesteri titkár, aki *Kovács József* polgármester megbízásából is nagy ügybuzgóságot fejt ki a siker érdekében.

A vásártér el lesz kerítve s fel lesz díszítve zöld galyakkal. A nyugoti városrész utcái el lesznek zárva, a Miklós-, Arany J., és Széchenyi-utcaik torkolatánál lesznek pedig a pénztárak. A belépési díj 40 fillér lesz. Ezért rengeteg sok látványosságban lesz része a közönségnek. Lesz 10 árupavillon, továbbá vendéglő, kávéház, lacikonyha, 2 nyílt színpad s vásári látványosságok. Este tűzijáték. A teret 12 villamos ivlámpa és 1000 villamos körte fogja bevilágítani.

Öngyilkos debreczeni katona.

Mellbelötte magát.

Mert rosszul bántak vele.

Rövid időben immár a harmadik katona-öngyilkosság történt vasárnap Debreczenben. Egy közhonvéd dobta el magát az életet, azért, mert főlebbvalói rosszul bántak vele.

Az öngyilkos katonát *Minóra* Ferencnek hívták. Minóra 23 éves fiatal ember volt, aki a harmadik honvédegyalozrednél szolgált, mint közlegény. Minórinak, akinek nem nagy hajlandósága volt a katonasághoz, valamelyik altiszt felebbvalójával gyült meg a baja.

Minóri felebbvalója szigorúságát nem tudta eltűrni s elkeseredésében öngyilkosságra határozta el magát, Vasárnap kora reggel elővette szolgálati fegyverét, kiosont a kaszárnya egy félreeső helyére s ott mellbelötte magát. A hatalmas dörrenésre ijedten futottak elő a bajtársai, akik a vérben fetrengő katonához előhívták a mentőket.

Minórit, akinek a golyó a hátán jött ki, a mentők félholtan szállították be a csapatkórházba, ahol ápolás alá vették. Életbenmaradásához azonban kevés a remény. Az öngyilkos katona a mentőknek öngyilkossága okául a rossz bánásmódot mondta.

Új iskolák Hajdumegyében.

A kormány a népoktatásért.

Halász Sándor Debreczenben.

Hajdúvármegye kulturális életére nézve igen jelentőségteljes az az utazás, amelyet most tesz meg a vármegye egyes községeiben *Halász Sándor* kultuszminiszteri tanácsos. Közismert csalog, hogy Hajdumegyében nagyon sok az iskolaköteles, de írás és olvasás nélkül felcseperedő gyermekek száma. A vármegye közigazgatási bizottságának hosszas sürgetésére a vallás- és közoktatásügyi kormány elhatározta, hogy számos iskolát építtet a megyében s az iskola-építések tervének megvalósításával áll összeköttetésben Halász miniszteri tanácsos utja.

Halász Sándor tegnap délben érkezett Debreczenbe, ahol az állomáson *Csánky* Viktor kir. tanfelügyelő fogadta. A miniszteri tanácsos ma reggel *Weszprémy* Zoltán főispán és *Csánky* Viktor tanfelügyelő társaságában Nádudvarra utazott. Holnap Bősörménybe, holnapután pedig Szoboszlóra megy Debreczen város képviselőjével, *Kovács* József polgármesterrel csütörtökön fog értekezni Halász min. tanácsos a népoktatás reformja ügyében.

Az illusztris vendég tiszteletére *Csánky* Viktor tanfelügyelő tegnap ebédet adott, amelyen *Weszprémy* Zoltán főispán, *Kovács* Gyula alispán, *Kovács* László árvaházi igazgató stb. jelentek meg.

Ölelés az éjszakában.

Börtönre ítélt rabló.

A májusi esküdszék első tárgyalása.

Ma kezdődött meg a debreceni királyi törvényszéken a májusi esküdszéki ciklus. Az első aki a mostani esküdtbíró elé került, *Pócsi* Gábor bősörményi fuvaros volt, aki ellen a királyi ügyészség rablás büntetvének kísérlete címen emelt vádat, mert *Pócsi* az elmúlt ősszel Hajdubősörmény egyik utcáján orvul megtámadta és kirabolta *Szabó* Gábor földbirtokost.

A főtárgyaláson *Oláh* Miklós dr. kir. törvényszéki bíró elnökölt, szavazó bírák *Hoffmann* József kir. ítélőtáblai bíró és *Ujfalussy* József kir. törvényszéki bíró voltak, a közvádat *Déy* Gyula dr. kir. ügyész képviselte, a váltott védelmét pedig *Vajda* József dr. ügyvéd látta el. Esküdtek lettek: *Krausz* Kálmán, *Takács* Ferenc, *Csapó* Herman, *Borsy* Károly, *Kertész* János, *Erdey* Mihály, *Nagy* Sándor, *Győrössi* György, *Kain* József, *Fábián* Károly, *Mike* Ferenc, *Szabó* István. Putesküdt: *Somogyi* Péter.

Az esküdszék megalakítása után kihallgatták *Pócsi* Gábor vádlottat, aki előadta, hogy 32 éves, büntetett előéletű bősörményi lakos. Bünsnek nem érzi magát, a reá rótt büncselekményt nem követte el.

Azt is tagadja, hogy *Szabó* Gáborral valaha is beszélt volna. Mindenképpen igazolni akarja alibijét, ez azonban sehogysem sikerül.

A sértett *Szabó* Gábor kihallgatása következtetett ezután, aki elbeszélte, hogy a múlt év novemberében a vejétől, ahol látogatásban volt, este felé indult a lakására. Egy sötét utcán észrevette, hogy valaki siet utána. Hátrafordult s ekkor látta, hogy *Pócsi* követte, akit nem ismer személyesen, csak látásból. Mikor egész közel ért hozzá, *Pócsi* átölelte az oldalát.

— Mit fogdos itt engem? — kérdeztem a tolakodó embertől.

— Ugy látom fél kigyelmed — felelte *Pócsi*.

— Nem félek én, csak nem szeretem az e féle trófát.

Alig mentek harminc lépést, *Pócsi* ismét azt kérdezte, hogy nem fél-e, majd gáncsot adott neki, mire elesett. Ekkor *Pócsi* rátérdelt s kikutatta a zsebeit, melyekben azonban nem talált semmit. Segélykiáltásaira *Pócsi* elfutott.

A vádlott maradt állítása mellett s bár az összes tanúk terhelően vallottak, végig tagadta, hogy akárcsak ismerné is a sértettet.

Az esküdtek bünsnek mondták ki *Pócsi* Gábort a rablás büntetvének kísérletében s e verdíkt alapján a törvényszék hat hónapi börtönre ítélte a vádlottat. *Pócsi* főlebbezett az ítélet ellen.

Meteor a fagykárokról.

Milyen időt várhatunk?

Ma kaptuk meg *Meteor*nak legújabb jelzését, mely a májusi fagykárak okáról s a várható időről ezeket mondja:

Május hava jelzéseinek megfelelőleg eddig is hűvös jellegű volt, elegendő csapadékkal. Eltért azonban jelzésemtől az 5-iki csomópont, mely nemcsak hogy nem hozta meg a bolygók állásai után jelzett enyhülést, hanem ezt követőleg érzékeny fagy is keletkezett, különösen hazánk északibb részén, sőt alantabb is hozott pászttáson haladva fagykárokat. Már emlitettem, hogy e hó 7-én nagy kiterjedésű folt-csoportot észleltem a napon s megjegyeztem, hogy ez az időjárásra befolyással lehet, amidőn egy másik folt-csoport ismét tőlünk átfordulóban volt.

Az előbbi, hozzánk jövő folt csoport alakját még nem vehettem ki, így következtetést sem vonhattam abból, mást, mint csupán azt, hogy ez befolyásolni fogja az időjárásnak a bolygóktól jövő jellegét. A mint az nagyon hamar is bekövetkezett, amennyiben még aznap éjjel fagypontra szállott a hőmérséklet, valamint 8-ika is fagyot hozott. Így tehát a napfoltokból jövő keresztező hatás volt az, amely e hirtelen nagyobb lehülést okozta.

Sajnos, az ezektől jövő hatás még tulajdonképpen kiszámíthatatlan s ezen oldalról, úgy eddig, mint ezutánra is még ily meglepetéseknek ki leszünk téve, amennyiben e teren addig még messzemenő és mélyreható megfigyeléseket kell tennünk, míg a foltok keletkezésének és eltűnésének valódi okát kikutatjuk s esetleg előre megállapíthatjuk, vagyis hogy befolyásukat az időjárásra már előzetesen tekintetbe vehessük.

A jelenlegi átröppenő fagy is a Nap ilyen befolyásának volt a következménye, amely előlegesen számításba vehető ez alkalommal nem volt s így az 5-iki csomópont a be nem váltak százaléka-hoz tartozik. A 12-iki csomópont hozott erős változást az időjárásban és pedig az első tavaszi meleg napot május havában. Így változást hozott ugyan e csomópont, de miután előzőleg már a bolygók állásaiból levezetett menet meglett zavarva, a bekövetkezett időjárás is eltérővé vált jelzésemtől s mindössze annyiban egyezett azzal, hogy a fagyot nem az ugynevezett fagyos szentek hozták.

A májusi fagyot már ez évben is fel tételeztem, de még remélhetőnek mondtam, ha a Napon nem jönnének kedvezőlen változások elő, az érzékenyebb fagyok elkerülését, amit a jövő évről, már mint azt jeleztem is, nem mondhatok. Az idej eddigi fagy, azt lehet mondani csak előőrse volt azon pusztító seregnek, mely azt követni fogja jövőre. Így az eddigi nem is oly sok kárral járt fagy csak intő példál szolgálhat arra nézve, hogy az okok kutatására tömörüljünk s az ellen a lehető védelmet keressük, vagyis egy kellőleg felszerelt obszervatóriumot létesítsünk.

A legközelebbi nagyobb változást a 16-iki csomópont hatáskörre hozza, mely *Szturnusz* együttállásából következik be

Holdunkkal, amely utóbbi földközlebe kerül, így jellege hűvös és csapadékos. A 20—21-iki csomópont meleg, míg a 27-iki hideg jellegű, amely vigyázatra hívja fel a szőlő és gyümölcsstermelőket. Május havában a csomópontok 16, 19, 20, 21, 27. és 28-ikára esnek, melyek közül legerősebbek a 16, 20. és 27-ikiek, ahol a 16-iki hűvös, esős, a 20-iki meleg és a 27-iki hideg jellegűek.

A bécsi entrevue.

Németek a hármas szövetségről.

A Norddeutsche Allgemeine Zeitung heti szemléjében a következőket írja: A brindisi és bécsi manifesztációk tiszta összhangot alkotnak, amely biztatóan köti össze a múltat és a jövőt. Viktor Emánuel és császáruk pohárköszöntőikben meleg szavakkal szólottak a szövetségéről és Bécsben a brindisi találkozón kifejezésre jutott szándék ünnepélyes megerősítést nyert. A történelem, ha majd hi eles adatok alapján tárgyalja az inént lezajlott mozgalmas időszakot, meg fogja erősíteni, hogy Tittoni politikája, amely teljes összhangban állott uralkodójának szándékaival, lényegesen hozzájárult a keleti válsággal kapcsolatban felmerült ellentétek kiegyenlítésén. A legszembe-tünőbb volt a közreműködés a montenegrói nehézségek békés megoldásánál. Kitérőhetteletlen nyomot hagyott császári páruknak bécsi látogatása népünk emlékezetében. A fogadtatás, mely a császári párnak Ausztria-Magyarország nagyrabecsült uralkodója és az osztrák székváros lakossága részéről osztályrészül jutott, feledhetlen lesz Németország előtt.

Ha valamikor, úgy ez alkalommal meg-látszott, hogy Németország és Ausztria-Magyarország politikai mérlegelések alapján kötött szövetsége mély gyökeret vert mindkét állam népének tudatában. A bécsi lakosságnak mint a habsburgi monarchia népei képviselőjének tüntetési bizonyították, hogy a dicső uralkodó népeinek szívéből beszélt. A történelem aligha mutathat fel egy második példát arra, hogy közjogilag elválasztott államok politikai szövetsége egy emberöltő letelte után nemcsak teljes erejében fennáll, hanem három évtized után szilárdabb, mint valaha. Eljelenleg egyrészt döntő bizonyítéka annak, hogy a szövetség céljai és a szövetségesek reális érdekei között semmiféle eltérés nincs, másrészt pedig döntő bizonyítéka annak, hogy a szövetség fenntartás nélkül békés tendenciákat követ és a szövetség tagjai ebben a szellemben működnek.

Minden kísérlet, amely a szövetséget agresszív célok szolgálatába állította volna, elkerülhetlenül a szövetség meglazulásához és felbomlásához vezetett volna. A szövetség igazi lényegét még erősbben az alapját képező szerződésnél, a legutóbbi emberöltő története határozza meg. A szövetségnek ez a lényege örömmel töltheti el a részeseiket anélkül, hogy a kívülálló államoknak a legcsekélyebb aggodalomra vagy bizalmatlanságra adna okot.

Színház és Művészet.

Kapuzárás a színházban. Vasárnap este történt meg a kapuzárás a debreceni színházban. Ekkor tartotta ebben a szezonban utolsó előadását a színtársulat. Az est azt a benyomást tette a szemlélőre, hogy ez a szezon végelgyengülésben mult ki. — Ures ház előtt ment egy kopott, régi darab, a Tiszteletes uram keservei című. A vasárnapi előadás egyszersmint bucsuestély volt Győre Alajosnak, akinek nem egy meleg sikere volt a debreceni színpadon. A gyérszámú közönség sokat tapsolt neki. A vasárnap esti előadás — úgy látszik — a színház derék sugójának is bucsufellépte volt, aki Zilahy szerepét mondta el értelmesen és helyes hangsúlyozással. Az előadásban dicséretes buzgóságot fejtettek ki Hahnel Aranka, Gazdy Aranka, Báthory Mária, Barabás Ella, Ternyey Lajos, Bérczi Ernő és Lugosy Béla.

Solymossy Elek növendékeinek vizsgálója. Solymossy Elek növendékeinek vizsgálói tegnap zajlottak le a városi színházban, mely zsufolásig megtelt közönséggel. Általános volt a vélemény, hogy Solymossy Elek mester kitűnő színész tanár s növendékei sok ügyességét árulták el. A nők közül Balázs Zsuzsa, Payer Margit váltak ki különösképpen, de szép jövővel kecsegtetnek Liszt Terike, Szabó Ilonka is. A többiek Komády Mici, Gyenes Etel, Nagy Izabella, Harsányi Juliska, Takács Margit, Novák Mariska szintén igen jók, mint kezdők. A férfiak közül Székely Andor, Nagy László és Nagy Miklós érdemelnek dicséretet. Igen szép hangjával s csinosan előadott dalával feltűnést keltett Diskai József a Zilahy társulat segédénekese, akiben a jövő egyik legjobb tenoristáját véltek egyesek felfedezni. Az eredménnyel Solymossy Elek meglehetősen elégedve. Akinek van színpadra termettsége, abból ő, — mint tapasztaltuk a fővárosi működéséből is, — feltétlenül jó színész nevel. Hiszen ő tanította Ternyey Lajost, Turcsányi Olgát és sok másokat.

Matura előtt és után.

*

A maradiság vaskalapja alatt, a kor szellemi és követelményei elől me-rever elzárkózó magyar paedagógiának torzszülöttje: a matura előtt áll most közel tízezer agyonlatinnyelvezett, pályaválasztó magyar ifju, tekintetes közvélemény. Éjt-nappalt egygyé téve bomlasztja idegrendszerét, hogy el ne hasaljon az írásbelin, vagy a szóbelin, mert akkor feldől összes reményességük az aggódó, a maguktól nyolc esztendőn át a maturáért sok minden jót elvont szülőknek.

Remegve gondol a jövő Magyarország a nagyképu jelenre, mely latin klasszikát, algebrát, görög mithologát azonkívül egyéb évezredes tudományt követel tőle, amelynek a való életben fikarenyi hasznát sem veheti. Ehez a lelki és fizikai megpróbáltatáshoz most csatlakozott egy második is tekintetes közvélemény. A szerencsétlen matura előtti ifjut egyenesen a kintpadra feszíti az a bizonytalanság, hogy mi fog vele történni a matura után.

A napisajtó kolpo tálja, hogy az orvosi kar a gimnáziumok igazgatóságait körlevélben hívta fel, hogy beszéljek le a maturálni készülő ifju nemzedéket az orvosi pálya választásától, mert ott csak inség, nyomor vár rájuk a drága. doktori diploma mellé. Az ügyvédi kar már a mult évben ielajdult, hogy nagy a tultermelés, több az ügyvéd Magyarországon, mint a kliens. A diplomás tanárok száza állás nélkül paragon kénytelenek hevertetni tudományukat, dacára, hogy az ország lakosságának legalább ötven százaléka még mindég analfabéta. Papokban sincs hiány nálunk, hála istennek. Egy egy parókiára öthat is juthatna, annyian vannak a katonai pályától pedig még mindég irtózik és joggal a civilbagázs, mert az nálunk most is csak uripasszió számba megy.

Egyetlen terrenum volna, mely várja ep dve a maturált ifjuerőt, de erre lépni nem merészel a szerény maturáns, mert végig vezércikkhez az ország sajtótója, született demokrata maturáns pedig azért, mivel bepizskolná az érettségi bizonyítványát. Ez a terrenum pedig az

ipar. Milyen pályát válasszon hát ebben a tejjel mézzel telt Kánaánban a maturan szerencsésen átesett érett ifju, tekintetes közvélemény?

Az étellel nem, csak a holt latinnal megismertetett szerencsétlen szellemi proletárokat minden lelkiismereti furdalás nélkül ezrével dobálja ki az állam az életbe, de létet, existenciát, kenyeret nem tud neki biztosítani. Hát micsoda kulturország ez? ha a legdrágább nemzeti erőit, a tudományt nem tudja értékesíteni, táplálni, hogy közkinosévé válhasson az egész hazának.

Józan, okos kulturpolitikát követel ez a lehetetlen állapot, hogy érvényesülést nyerjen minden érett ember. Ha ez nincs, úgy csukd be az iskolákat tekintetes közvélemény és nyisd ki a zsilipeket, hogy tódoljon vissza a magyar földre ismét a semmit nem követelő esondés butaság.

A szultán havi járadéka.

Organizálják a török hadsereget.

Az albánok lecsendesítése.

A tegnap megszavazott költségvetési provizóriumban a volt szultánnak havonként adandó 1000 fontról szóló tétel is szerepel. Az oszman Llyod jelenti, hogy báró Goltz tábornokot irádéval a török hadsereg legfőbb organizatorává nevezték ki. Tegnap mintegy 30 tisztet, akiket a haditörvényszék elfogott, szabadon bocsátottak.

Szaloniki, május 16. Burhan Eddin herceg nem fog Szalonikibe jönni. Hasszan bej és Dedsilo Draga albán képviselők utasítást kaptak, hogy Albániába menjenek és az albán nép körében működjenek közre, hogy teljes egyetértés jöjjön létre. Az albánok ellen egyelőre nem tesznek újabb katonai intézkedéseket.

Konstantinápoly, május 16. Pallavicini őrgróf osztrák-magyar nagykövet, ki a juliusi események következtében a mult évben nem ment szabadságra, holnapi audienciája után, amelyen a szultánnak megbízólevelét nyújtja át, rövid szabadságra megy. Az audienciákra szóló meghívókból kiténik, hogy a diplomáciai képviselőségek feleit a szultán nem kollektive, hanem magánkihallgatáson fogadja.

Gyermekdelután a nagyerdőn.

A jótékony nőegylet ünnepélye.

Ragyogó tavaszi delután volt a milióje a jótékony nőegylet vasárnapi gyermekünnepélyének. Az ünnepély a nagyerdői sporttéren folyt le, melyet óriási közönség lepett el, hogy részese legyen egy páratlanul fényesen sikerült, jótékonycélu tavaszi mulatságnak. A gyermekdelutánnak oly változatos programja volt, hogy a közönség lépten-nyomon kifejezést adott elragadtatásának. A műsor egy igen élvezetes füles lapda versenyvel kezdődött, majd a Dóczy-intézet bájos, egyenruhás növendékeinek tánc- és tornamutatványai következtek. Az ügyes lánykák valóban gyönyörű mutatványokat produkáltak. Igen szép vívási gyakorlatokat mutattak be Benedek Sándor vívómester gyermeknövendékei, akik között a legnagyobb sikert Csanak Pista és Kovássy Lajos pompás tornonásai arattak. A verseny győztese Csanak Pista lett, akít a publikum zajosn megtapsolt. Nagy tetszést keltett a diaboló verseny, amelyben a győztesek a lányok között Vársáry Kata és Czeglédy Irma, a fiuk között

Horváth József és Csanak Pista lettek. Nem kisebb érdeklődés mellett folyt le a bioikli verseny is, melyben a pálmát Nagy Dezső és Dömsödy Imre vitte el.

A gyermek-délután egyik legbájosabb eseménye a gyermekek szépség-versenye volt. A sok, szebbnél-szebb gyermek között a legtöbb szavazatot Mandel Feri kapta (813). Este 7 órától kezdve aztán a nagyobb lányok is szabad volt felvenniök a versenyt s ezek közt a legtöbb szavazatot (562) Csanak Mariska kapta. A fiuk szépségversenyén a legtöbb szavazatot Fürst Jancsira és Szabó Györgyikére esett.

A versenyek után a közönség a lacony-hák, csárdák és cukrászdákban vegyült el, ahol erősen folyt a konfettizés és virágcsata késő estig.

A pompásan sikerült gyermekünnep rendezésében az érdem Fráter Erzsébet ur hölgyet illeti, aki ritka buzgóssággal és fáradhatatlansággal rendezte az ünnepélyt. Mellette nagy része van a sikerben Berger Mórinczné urnőnek, továbbá az agilis Letzter Józsefnek és Dózsai István jogásznőknak.

HIREK

Nem füttyül a gőzös.

Indulás! Mehet! A lokomotív füttyent, a gőzszelep sistereg, a dugattyu megmozdul s a vonat elindul. Így volt ez eddig. Ezután nem így lesz. Május 15-én tul az államvasutak vonalain elmarad a fütty. Most még csak az kellene, hogy egy szép napon a vonatok dübörgését is elesendesítsék s megszüntetik a néma vasut, az előkelő, a zajtalan, hogy úgy nem mondjuk: a gummirádlis.

Az apadó láрма, a szaporodó csönd velejárója a tökéletesedő kulturintézményeknek. Husz évvel ezelőtt egy éjjeli vasutindítás vagy érkezés az egész város lakosságát felverte. A mozdony füttyentett, a jelző harang lármozott, a rosszul hevederezett kurta sineken kattogtak a kerekek, a kocsiütőközök egymásba vágódtak, az összekötő láncok csörögtek. Ma a láрма egy tizedére fogyott, a kényelem és a vonatsebesség pedig megsokszorozódott.

Hát nem szakasztottan ilyen az ember is? A piaci kofa, amikor eszmét cserél, tud arról a hetedik utcáis. Intelligent ember lelkében pedig a nagy tragédiák is befelé zajlanak le. A párhuzam egyebekben is annyira kínálkozik, hogy fűzném tovább is, egészen addig: hogy az élet olyan, mint a lánc-hid, csak egy a különbség. Az életet betolhatjuk a budai alagut alá, a lánc-hidat pedig nem. Egyebekben jól teszi a vasut, ha nem füttyül, ma már a fülémüle sem füttyül úgy a Pál diófáján, hogy abból a bíró lássa a hasznót. A füttyért nem fizetnek. Hadd változzék át az a gőz is, ami a multban hangba vészett, mozgássá. Ha statisztikus volnék, menten kiszámítanám, mennyi füttyanyag megtakarítás származik az elmaradó füttyből a Máv. javára. De inkább nem!

— **Kossuth Ferenc állapota.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Kossuth Ferenc állapotában a mai nap lényeges javulás állott be. Kossuth javulása a függetlenségi párti képviselők között, akik igen aggodnak a pártvezér

miniszterért, nagy örömet keltett. Va'ószintű, hogy a válság megoldása után Kossuth Ferenc egy hónapra Wiesbadenbe utazik.

— **Új egyházkerületi tanácsbíró.** Vasárnap bontotta fel a kiküldött bizottság a beadott szavazatokat, melynek eredménye, hogy **Andrássy Kálmán** buji lelkész 264 szavazatával szemben 491 szavazattal **Kiss Ferenc** püspökladányi lelkész választatott meg a tiszántúli református egyházkerület tanácsbírájává.

— **A debreceni Kossuth-szobor pályázat** bíráló bizottságát ma délután fél négy órára hivta össze alakuló ülésre Kovács József polgármester, a zsüri elnöke. A bizottság tagjai Teles Ede, Babula János, Hikisch Rezső, Kertész Róbert, Kosztolányi Gyula, Somló Emil, Zala György Budapestről, továbbá Bakonyi Samu dr., Bakoss Tibor, Magoss György dr., Vecsey Imre, Oláh Károly és Aczél Géza. A mai alakuló ülésről többen kimentették magukat. Az ülés zárt volt.

— **Képviselőválasztás Pozsonyban.** Pozsonyból táviratozzák: Ma zajlott le Pozsonyban a képviselőválasztás. Két jelölt állott egymással szemben, **Bartal György** függetlenségi párti és **Wittich Pál** szocialista. A szavazatok állása délelőtt 10 órakor ez volt:

Bartal 173,
Wittich 5.

Délben így álltak:

Bartal 383,
Wittich 12.

Délután egy órakor a szavazatok állása ez volt:

Bartal 429,
Wittich 12.

A szavazás este 5 órakor ért véget **Bartal György** nagy győzelmével.

— **Burián bukása.** Bécsből táviratozzák: Burián báró közös pénzügyminiszter tegnap hosszabb kihallgatáson volt a királynál. A kihallgatás egyik tárgya a bosnyák agrárbank volt. Egy másik bécsi forrás szerint Burián azért jelent meg őfelségénél, hogy beadja a lemondását. A király még nem döntött Nincs kizárva, hogy Burián báró a delegáció összeülését maradni fog.

— **Székelyek Debrecenben.** Szerény keretek között, csöndben, szinte észrevétlen buzgókodik a debreceni Székely Társaság, annak a nevezetes eseménynek előkészítésén amelynek színhelye június hó 1-én Debrecen lesz. E napon tartja ugyanis kongresszusát városunkban a Székely Társaságok Szövetsége. A székely mozgalomban tömörült egyesületeknek első közgyűlése ez a Királyhágón innen. Az a cél, amely a nagy magyar alföldi metropolisba hozza össze a kongresszust, hazafias érdek, fontos nemzeti ügy. Nem szabad, hogy közömbösséggel tallálkozzék nálunk. Ha a kiaded csoport, amely Debrecenben évek óta lelkes tevékenységet fejt ki a székely ügyben, nem küld is ki bizottságokat, nem működik mesterséges eszközökkel, a propaganda csinálásán fogadjuk a székely testvéreket szeretettel és tanulsunk ügyük iránt igaz, meleg érdeklődést mert a székelység érdeke, mindnyájunk érdeke.

— **A sátoraljaujhelyi és széphalmi Kazinczy-ünnep.** Szép és lelkes irodalmi ünnepet rendezett tegnap a zemplénvár-

megyei „Kazinczy-kör” Sátoraljaujhelyen és Széphalmon, amelyen nemcsak Ujhely városának és környékének lakosai vettek részt, hanem amelyre elküldötte a maga képviselőjét a M. T. Akadémia és számos vidéki irodalmi kör és iskola, továbbá megjelent a Kazinczy-családnak több tagja. Az ünnep két részből állott, u. m. a Kazinczy-körnek díszközgyűléséből és Kazinczy-mauzoleumának, valamint sirjának megkoszoruzásából. Az emlékbeszédet dr. **Negyessy László** akadémiai tag mondotta szónoki hűvvel és mélyreható jellemzéssel. A gondosan ápoltság széphalmi kertben a 85 éves **Matolay Etele** szavaltta el Szemere Miklósnak azt az alkalmi költeményét, amelyet 50 évvel ezelőtt ugyancsak Matolay adott elő az 1859. évi korszakos jelentőségű Kazinczy-ünnepen. A Kazinczy-kör vezetői, így **Meczner Gyula** főispán, elnök, dr. **Hornyai Béla** alelnök és dr. **Konecz** titkár teljes buzgósságot fejtettek ki az ünnep rendezésében, velük együtt pedig Sátoraljaujhely egész művelt közönsége, első sorban a város legelőkelőbb hölgyei rendkívüli figyelmet és vendégszeretetet tanúsítottak a vendégek iránt, akik között debreceniek is voltak, t. i. **Kazinczy Gábor** kir. táblai bíró és neje, valamint **Kardos Albert**, a Csokonai-kör titkára.

— **Abdul Hamid sorsa.** Az albánok követelésének úgy látszik sikere lett, mert a szultánnal jobban bánnak, több szabadságot kapott mint eddig s hozzá méltó udvartartást. Valószínűleg **Abdul Hamidot** Konstantinápolyba viszik s ott vagy a Seregán palotában, vagy valamely török szigeten helyezik el.

— **Az iparoskör közgyűlése.** A debreceni „Iparoskör” évi rendes közgyűlését május hó 28-án, délután 8 órakor az „Iparos Otthon” dísztermében (Simonffy-utca 1. szám 2. emelet) tartja meg, mely közgyűlésre a kör tagjait ezuton is meghívja és pontos megjelenésüket kéri **Biczó Gyula** elnök. A közgyűlés tárgysorozata: 1. évi és jubileumi jelentés. 2. A zárszámadás beterveztése, ugyanarra vonatkozólag a felügyelőbizottság jelentése. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában. 3. Az 1909. évi költségvetés megállapítása. 4. Választások. Pénztárnok, jegyző, könyvtárnok, gazda, ügyész választása 1 évre, valamint 20 választmányi rendes és 20 póttag választása 3 évre. 5. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg legalább 4 nappal az elnökhöz írásban beadattak. Ha a közgyűlés határozatképtelenség miatt nem volna megtartható, az esetben az újabb közgyűlés az alapszabályok 26. §-a értelmében június 6-án, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog megtartatni.

— **A főispán tolvaja.** Kellemetlen eset érte tegnap **Weszprémy Zoltán** főispánt. A főispán a nagyerdőn rendezett ünnepségeken vett részt, estefelé a kis vonaton jött a városba. A nagyerdei állomásnál vasárnaponként valóságos hadjáratot indít a közönség a vonat ellen. Aki jobban tud tolnakodni és szorítani, az feljut a vonatra, ellenben, aki arra vár, hogy ha minden tumultus véget ér, akkor száll fel, az rendszerint vagy gyalog vagy kocsin kénytelen bejönni a városba. **Weszprémy Zoltán** főispánnak az emberek tiszteletteljesen utat nyitottak. Mikor a főispán a kocsit lépcsőjére lépett, vagy harminc ember jobbról balról megrohanta a kocsit. A nagy kavardásban alkalmasint ügyes ember kikapta a főispán ötszáz korona értékű aranyóráját. Az óra eltűnését csak a lakásán vette észre. A rendőrségnél nyomban jelentést tett, mely az órát úgy a zálogházakban, mint az ékszerészeknél letiltotta.

Felhívás a munkás-gimnáziumi hallgatóságához. Vetjük a következő sorokat: A munkás-gimnázium bizottsága f. hó 14. ülésén elhatározta, hogy ez évi működéséről nyomtatott jelentés ad ki. Kérem azért a t. hallgatóságot, szíveskedjék nálam a bővebb személyi adatok beszerzése végett sürgősen jelentkezni. Szent-Anna-utca 31. emelet. Este 6-8 ig. Dr. Zalai János főreálisk. tanár.

Kitüntetett gyógyszerész. A híres hajdusági peder, melyet Grósz Nagy Ferenc helybeli gyógyszerész gyárt, mely nemcsak Magyarországon, de külföldön is nagy elterjedésnek örvend, a bécsi nemzetközi kiállításon aranyéremmel, érdemkereszttel és diplomával tüntetett ki.

Budapest rendezel a tornaversenyt. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A főváros törvényhatósága tagjai közt az az eszme merült fel, hogy az Apponyi által elhalasztott országos tornaversenyt a főváros tartsa meg. A székesfőváros hívja meg az ország diákságát a versenyre, a főváros gondoskodik a verseny díjairól s a diákok el látásáról. A törvényhatósági bizottsági tagok ez ügyben bizalmas értekezletet tartottak s úgy hírlik, hogy rendkívüli közgyűlést hívnak össze.

Eljegyzés. Sebestyén Dezső, felső kereskedelmi iskolai tanár eljegyezte Winkler Árnka polgári iskolai tanárnőt. (Minden külön értesítés helyett.)

Tojásnagyságu jeges Szilágyosomlyóban. Szilágyosomlyóról táviratozzák. Vasárnap Szilágyosomlyón rettenetes vihar dühöngött, amely irtóztató jégesőt hozott a városra. Több mint egy negyed óráig tojásnagyságu jégeső esett, ami rengeteg kárt okozott. A jégeső nemcsak ablakokat de háztetőket is bevert s az egész városban igen nagy riadalmat okozott. Ilyen nagyságu jeges emberemlékezet óta nem láttak.

Kivégzések Konstantinápolyban. Konstantinápolyból táviratozzák, hogy ott ma reggel a Szófia mecsetnél öt embert felakasztottak. A kivégzett emberek közül egy tüzérszázados, egy hadnagy és három rondőr volt.

A homokkerti olvasó majálisa. A homokkerti református olvasó egyesület május 15-én minden tekintetben jól sikerült mulatságot rendezett a saját egyleti helyiségeiben. Ezen mulatságon megjelentek városunk vezető emberei közül többen. A jelenvolt hölgyek névsorát a következőkben sikerült összeállítani: **Asszonyok:** Safranek Vencelné, Csomós Jánosné, Mónus Istvánné, Benke Sándorné, Pávai Györgyné, Nagy Mártonné, Komádi Józsefné, Nagy Istvánné, Molnár Sándorné, Menyhárt Sándorné, Trosztler Adolfné, Tolnai Istvánné, Mike Istvánné, Marozsán Péterné stb. **Leányok:** Safranek nővérek, Csomós Rózsika, Gáll nővérek, Benke Mariska, Szabó Eszti, Kapusi Eszti, Pávai nővérek, Komádi Micike, Nagy Eszti, Molnár Lidike, Harsányi Zsuzsika, Molnár Zsuzsika, Szalai Margitka, Zarkai Margitka, Harvig Gizella, Hatházi Zsófia, Mike Juliska, Varga Margitka stb.

Vasúti szerencsétlenség. Bécs-ujhelyről jelentik: Tegnap délután Walda közelében téves váltóállítás következtében szerencsétlenség történt, egy személykocsi 4 kocsija kisiklott és a szomszédságon levő vonatra feküdt a tehervonat Scholtz Róbert nevű vonatvezetője meghalt, más szerencsétlenség nem történt.

Házasság. A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban a mai nap folyamán a következők kötötték házasságot: Sütő Péter—Steinhardt Erzsébettel, Medve István—Szabó Erzsébettel. Házassági kihirdetés végett jelentkezett: Tócsér Ambrus—Boros Lidiával.

Öngyilkosság a Debreczen-budapesti gyorsvonaton. Budapestről táviratozzák: Vaskó József ügyvédjelölt ma anyja és bátyja kíséretében Budapestre utazott, hogy ügyvédi vizsgát tegyen. A fiatal ember ugyanis oly ideges volt, hogy hozzátartozói féltek egyedül utnak engedni. Szolnok táján Vaskó nagyon ideges lett, mire anyja és bátyja azt tanácsolták neki, hogy vizsga helyett egy szanatóriumba menjen. Vaskó erre előrántotta a revolverét és halántékra lötte magát. A szerencsétlen fiatal ember azonnal meghalt.

Rendőrségi hírek. (Özv. Balogh Imréné panaszt tett ma a rendőrségen, hogy lakásából ismeretlen tettes 2 darab 20 korona értékű párnát elloptott, — Ungár Miksáné pedig amiatt emelt panaszt, hogy fiának 180 korona értékű biciklijét ellopták. — Román György zsebmetszőt ma letartóztatta a rendőrség, mert Guttmann Lipótnak a zsebéből a vasuton 50 korona pénzt és egy ezüst cigarettát tárcát kilopott.

A nap halottai. A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Bartha Mihály ref. napszámos 73 éves, Sóvágó Imre ref. 1 hónapos, Mező József 42 kath. 2 hónapos, Szolath Bálintné ref. 42 éves, Csató Róza r. kath. 9 hónapos, Kiss Jánosné ref. 58 éves, Nagy Juliánna ref. 7 éves, Simák László ref. 8 hónapos, Mécsáros Imre ref. 27 napos, Reiner Sámuelné izr. 32 éves, Svetz Mária g. kath. 5 napos, Dobronyi László ref. napszámos 79 éves.

Az Arany Bika Mulató zsufolásig megtelt a tegnapi megnyitó előadás alkalmából előkelő közönséggel, ki sokat tapsolt a kitűnő műsor valamennyi számának. Óriási sikere volt Turc komikus szonglörnek, valamint a 2 Rewells kacagató nyujtóműtárványainak. A nők közül Virágvölgyi ügyesen előadott cabaré dalait óriási tapsal fogadta a közönség. Békeffy Olga igen ügyes subrettnek mutatta be magát. Fonfée korecsolyatánc, Morton keceses angol tánc, valamint az igen elegáns 4 Flóra katonai gyakorlatokkal egybekötött tánc is elsőrendű erősségei a műsornak. A két komikus Bodrogi, kinek néger utánpótlása páratlan a maga nemében és Pápay ügyes kupléinak is sokat tapsolt a közönség. A műsor többi számai is szép sikert arattak. Vasárnap délután félhelyárral teljes műsorral előadást rendez az igazgatóság a gyermekvédő liga javára.

Kugler (Gerbeaud) cukorkát főraktára Kontsek Gézánál.

Női Zenekar a Magyar Királyban. A budapesti elsőrendű női zenekar mely Gottlieb Z. karmester vezetésével 7 nő és 2 férfi tagból áll, Bíró Irén kis bőgős művésznő és Gál Ilonka zongora művésznő közreműködésével szombaton május 15 és a következő napokon a Magyar Király kávéházban hangversenyezni fog.

Piac-utca legforgalmasabb helyén irodának vagy garzon lakásnak nagyon alkalmas nagy utcai szoba tágas előszobával kiadó. Cím a kiadóba.

Forgalmas helyen egy irodának való szoba és elő szoba azonnal kiadó cím a kiadóba.

Fényképezeti készülékek és kellékek kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Arthur papírkereskedésében.

Költözködőknek villanycsengő be rendezéseket, javításokat és évi karbantartását, valamint villanycsillárok átszerelését a legjutányosabban eszközli Földes Sándor elektrotechnikai vállalata, Piac-u. 26. Nagytrafik udvar. Telefon 210.

Női és férfi ruhát szépen és gyorsan tisztít és javít a legjutányosabban árban Elek András Egyház-tér 3.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentés Budapest, 1909. május 16.

Készáru 10-el drágább	
1909. októberi buza	12 09—10
1908. májusi buza	14 17—18
1909. áprilisi buza	14 40—41
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	9 52—53
1909. áprilisi rozs	9 70—71
októberi zab	7 47—48
1908. májusi zab	8 75—76
1909. áprilisi zab	8 85—86
1900. májusi tengeri	7 63—69
juliusi tengeri	7 87—88

Értesítés.

Virág és kertészeti üzletemet a mai napon a **Városház alól**

Piac-utca 28. szám alá helyeztem át.

A n. érdemű közönség szíves partfogását továbbra is kérem

tisztelettel

Paczelt János.

Kiállításához szükséges virágpaánták és növények megrendelhetők.

Eladó

egy 4 lóerejű jákarban levő

légszeszmotor

Megt. kinthető Debreczen sz. kir. város könyvnyomdájában.

1909. Tavaszai árak:

1 mtr. 120 cm. Pepita szövet	40 kr.
1 m. 120 cm. Mode Raye szövet 65 és 70 kr.	
1 mtr. 120 cm. Mélé szövet	70 kr.
1 mtr. Borduros kreton 24. 27 és 33 kr.	
1 m. Borduros mosó de'ain 30, 34 és 28 kr.	
Francia gypju delain 50, 54, 60 és 75 kr.	
Jómosó Cosmanosi kartonok	
Batiztok, angol zephirek	
Ruha vásznak, kreppek	
Keztyük, harisnyák	

divat napernyők.

Szépe Lajosnál

Eladó vagy bérbe adó

473 holdas prima bitok, Szatmárhoz vasuton 15 perc, országuton egy óra távolságra. Jelenleg 8 mm. mázsás termés van kilátásban; ez idei termés nélkül a rajta levő épületekkel együtt magyar holdankint

480 koronáért

eladó.

Czim:

WEISZ HERMANN MIKOLA

Szatmár m.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.

EGY OKOS FEJ

MINDENKOR HASZNÁLJA A

DR. OETKER FEJÉ

SÜTŐPORT
VANILIACUKROT
PUDDINGPORT
A 12 FILLÉR

MILLIÓS ZOROSAN ERVÉNYESÜLT. VÉNYEK DIJMENTESEN KAPHATÓK MINDEN DROGERIÁBAN, UGYMINT MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLETBEN, VAGY KÖZVETLENÜL DR. OETKER A. KÉPVISELŐJÉNél, PALLAS ÉS TÁRSA CZÉGNél BUDAPEST, V. HOLD-UTCA 9.

Eladási helyek Darvas Miksa, Főlegyházy János, Fritsch Károly, Kontsek Géza, Mayer Jenő, Parti Ferencz, Rickl József Zelmos és Váray József.

Fábián László

koosigára

DEBRECZEN, Hatvan utca 61. szám.

Alapítva 1901-ben.

Raktáron tart mindennemű hintót és hajtókocsit. Régi kocsikat újakra becserél. Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRŐ-vel.

Hajdusági Bajuszpedrő. Elismert legjobb különlegesség a bajusz növeztetésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsermentes növényi balzsamos anyagokból készül.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 2 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétellel.

Védjegy. Egyedül készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszarvú” gyógyszerár

Telefon 496. Telefon 496.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkát úgy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat

Debreczen, Nagytrafik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, ivlámpaszemek, csillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölcson ivlámpák havi 8 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló kenőcs.

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitessen) bőrbajokat. Kicsimítja a ráncosodni kezdő arczbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsiros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy légy Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerár.

Debreczen,

Főplaccz 31, a városházzal szemben.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.

Placcz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószeres Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápporok és Fluidok nagy raktára, ugyancsak nagy választék mindentéle gummlárokban, sörvízkövekben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Sok pénzt takaríthat meg mindenki aki a tavaszi és lyari cosztium pongyola blouse kelme, hozzávaló bélés áru, csipke selyem tresse, sujtás és minden más diszekben szükségletét nálunk szerzi be.

Óriási választékban van raktáron!

120 cm. Gyönyörű runa kelmék	59 kr.-tól
120 " " " Blouse pongyola	49 " "
120 " Remek angol coszt kelme	1.25 " "
120 " Lüsztetek minden színben	55 " "
140 " Cosztium kelme	150 " "
140 " Div. angol lüsztetek	2.— " "

Blouse, pongyola és ruha selymek.

M. ssaline 1.10, Taft 1.25, Lusien 78, Pongies 75, Duchesse 75 kr. Remek szép angol ruha vásznak minden színben 66 kr.-tól óriási választék, Zephirek, Delainok, jó mosó kretonokban. Remek Antuka és más színes és fekete ernyőkben. Fegyhazi gyermek harisnyák, elegáns női harisnyák, himzett ajouros és sima flór nagy választékban.

Saját készítésű paplanok. Tömérdek maradék féláron.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Kossuth és Batthány-u. sarok a városházzal szemben.

Óriási választék női eső- és napernyőkben 98 kr.-tól

Tavaszi idényre

Férfi-, fiu- és gyermek ruhák

óriási választékban megérkeztek.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Grünfeld Adolf és Társa

DEBRECZEN,

Kistemplom mellett, (sarok bolt.)

Kerékpározók

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhethet be mindent. Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközölök. Varrógép, gramphon és villamossági cikkek raktára és mindezek javítása

B. pártfogást kérve, tisztelettel

Geller Henrik,

ezelőtt Geller és Németh Debreczen, Hatvan-u. 8.

A feltaláló leányai.

Szépsége érdekében

kinosan arra kell vigyázni, hogy szép puha, természetes és egészséges hajat kapjon, mert valódi szépség korpás és zsirosan fényes haj által eltorzító és a kopasz fej épen csunya. Gondolja meg a dolgot és aszerint cselekedjék, azaz használja csakis az

Uhlmann Peru Tannin vizet

Temérdek dicséret elismerő levelet kaptunk 21 év óta, sőt a legnagyobb körököl is.

Zsiros hajnak vörös csomagolásban kérjünk. Százaz hajnak zöld csomagolásban kérjünk.

Egyforma hatása, csak a száraz vagy zsiros hajnak épen jobban alkalmas. Üvegenként K. 2.50 és 5.—

Főraktár Ausztr. Magyarországnak: — Vertriebsgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3. —

Kapható Jóna és Ióna gyógyszerkereskedésben, valamint minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben

Női czipőket **Telefon 602.** **Férfi czipőket**
 nagy választékban, nagyon olcsón
csak GLÜCK EDE
 czipő üzletében vehetünk
 Kossuth-utca sarkán. A kistemplommal szemben.
Tessék meggyőződni!
Gyermek czipőket **Telefon 602** **Fiu czipőket**

Apró hirdetések.

Kiadó url lakás. Minden kényelemmel berendezett 4 szoba és hozzávaló helyiséggel (külön álló ház) lévő ur lakás Reáliskola utca 2. ez évi augusztus 1 től kiadó.

Vessék tökmag olaj pogácsát tisztát a legmagasabb napi árban Madár Ignác Püspökudvar.

Sarokbolt a piac közepén három ajtóval azonnal kiadó Csapó-utca 11. Sümeghnyél.

Ögyes varrólanycok azonnali belépéssel felvételnek Vanger Sándor Batthyányi-u. 1.

Tetőcserép közönséges, hornyolt és Francia egyéb építkezési anyagok u. m. legjutányosabban Fülöp méstereskedésében Homokkert-u. 121.

Füredőre utazó url közönség figyelmébe. Itt a jó a kalom — nincs többé betörés, lakás nagyon biztosítás. Ki hosszabb időre elutazni, az forduljon teljes bizalommal **Kramer József** magánreceptívhez Iskola utca 4. ki d...eráció mellett nemcsak nyomozásokat, és mindenféle más kényes ügyeket elvállal, hanem a lakások felügyeletét is.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkiné saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. Tisztalettel Kaiser Salamon.

Egy szép hátlló teljes felszereléssel olcsón eladó Hajna-utca 9. szám alatt.

Modern lakás. 5 szoba, fürdőszoba, konyha, cselédszoba, gáz villany stb. augusztus hó 1 től kiadó. Bővebbet Békés Lajos ur divat üzletében.

Junius 1-re elutazás miatt egy négy szoba előszoba és konyhából álló elegánsan berendezett és gázvilágítással felszerelt butorozott lakás szeptember 15 ig kiadó gyermektelen házaspárnak vagy garcon urnak, Czím a kiadóban.

Eladó ház. ház Petőfi-tér 9. sz. legtorgalmasab helyen a vasut mellett legjobb menetű vendéglő és szálloda szabad kézből kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Egy utcai csinosan butorozot szoba jelölésével a Piac utcán kiadó Czím a kiadóba

Vigyázzon! Uraktól levetett óska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádogos-utca 4. szám.

Saját termésű, fiam Bocskay-kerti fajbor hordószámra (nagyobb mennyiségben is) olcsó árban eladó Poroszlav Lászlónál Hunyady-utca 3.

Eladó egy diszes ebédlő kredenz végső ára 100 forint Sziv-utca 15.

Friss tea vaj naponta érkezésű Glücknél Péterfia utca 76. kapható.

Eladó egy száll akácia Bethlen-utca 14. Szépnél.

Egy új vasredőnyös kirakat ékszerésznek vagy fényképésznek alkalmas eladó Vági Török Bálint utca 24.

CZIGARETTÁZÓK!
 100 db. hüvely nikotin mentes:
 Kip. kop " 08 Riz " 14
 "Tisztá" 10 "Parafis" 14
 "Delhá b" 12 "Arany" 20
 "Kulibri," különlegesség 16 kr.
 Kapható HARMATHY szivarkahüvely
 különlegességek főraktárában
 Debrecen füvészkert u. 14

Villanyvilágítást
 lakásokban, üzletekben legjobb anyaggal legjutányosabban rendez be a Debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat.
 Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Donogán és Somossy
 Debreczen, Kistemplombazár.
 Meglepő szép tavaszi újdonságok érkeztek
 Női divatelmékben, — Volle Delaine selyem szövetek, — ruha vásznakban. Orlási választék
: napernyőkben. :

Selyem és csipke blousok
 4 és 6 frt.

Pongyolák mosó remek színekben
 4 frt.

HALMÁGYI divatáruházában.

Kovács Gyula és Társa női és gyermek felöltők divatterme
 Debreczen, Főter 55. sz.
 (Hungária kávéház mellett).

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a tavaszi idény újdonságai legszebb választékban divattermünkbe raktáron vannak, melyek megtekintésére b. látogatásukkal szerencséseltetni méltóztatassanak.

A tavaszi idény újdonságai:
 Sima és angol hosszú palettók. Ottomán selyem kabátok, kimonok, divat gallérok.

Leány és gyermek felöltők.
 Costümök és divat aljak minden színben. Szövet, delaine és mosó pongyolák. Juponok. Csipke tüll, selyem és szövet blousok.

Még számos itt le nem sorolt cikk, melyek nagy választékban raktáron vannak, a legolcsóbb szabott árak mellett szereshetők be.